

Starodavno zdravilo

Uporaba konoplje v zdravilstvu je kontroverzna. Ponekod jo spodbujajo in je zakonita, drugod ji močno nasprotujejo. Že dolgo je znano, da lahko uporaba konoplje pripomore k izboljšanju nekaterih znakov multiple skleroze. Ugotavljali so tudi, da so kanabinoidi primerni za lajšanje bolečin, tako akutnih kot kroničnih. Predvsem je znan učinek kanabinoidov proti slabosti in bruhanju, ki se pojavi kot neželeni učinek pri kemoterapiji. Navadna konoplja (*Cannabis sativa*) ter dve podvrsti, indijska konoplja (*Cannabis sativa* ssp. *indica*) in vrsta *Cannabis sativa* ssp. *ruderalis*, spadajo v družino konopljevok (*Cannabinaceae*). Kot zanimivost lahko povemo, da je konoplja sorodnica hmelja (*Humulus lupulus*), ki je ravno tako konopljevka, vendar hmelj nima enakih farmakoloških lastnosti.

Konoplja vsebuje učinkovine, imenovane kanabinoidi, med katerimi je najpomembnejši tetrahidrokanabinol ali krajše THC. Kanabinoidi se nahajajo v listih, najbolj zgoščeni pa so v ovršnih listih in smoli. Največ jih vsebuje podvrsta indijska konoplja. Zaradi tetrahidrokanabinola je konoplja nekaj posebnega. Z vzgojo kultivarjev in pri posebnih pogojih gojenja je moč vsebnost te učinkovine povečati. Poglejmo, kako pravzaprav deluje in zakaj prijemlje v našem organizmu. Vsaka učinkovina ima v organizmu neko vezavno mesto ali prijemališče, na katerega se prilega (kot ključ v ključavnico).

Najprej povejmo, da je v človeških možganih kar stokrat več prijemališč za kanabinoide, kot tudi imenujemo spojine v konoplji, kot je prijemališč za opioide (morfin in podobne spojine). V možganih nastajata dve spojini, ki se vežeta na kanabinoidne receptorje:

- anandamid, ki so ga leta 1992 izolirali iz možganov svinje in ga poimenovali po sanskrtski besedi ananda, kar pomeni blaženost, in
- 2-arahidonglicerol (2-AG).

Učinki anandamida so podobni učinkom tetrahidrokanabinola, vendar ima prvi šibkejšo in krajše delovanje. 2-AG je v možganih bistveno več kot anandamida, domnevajo pa, da vpliva na kratkotrajni spomin in povzroči neko vrsto fiziološkega pozabljanja, podobno kot THC. Lahko bi rekli, da oslabi kratkotrajni spomin, kar je vidno v težavah z govorom in v prekinjanju miselnega toka. Anandamid naj bi imel analgetičen učinek (blaži bolečino), vpliva pa tudi na dejavnost gibal, podobno kot THC. Seveda pa se mora tetrahidrokanabinol, ki je vezan na ustrezna prijemališča, tudi razgraditi, saj bi v nasprotnem primeru učinek kar trajal.